

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 22CoCsp/9/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6119311010
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 01. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Viera Kandriková
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2024:6119311010.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Viery Kandrikovej a členov senátu JUDr. Michala Boroňa a JUDr. Daniely Babinovej v spore žalobcu: Environmentálny fond, so sídlom Martinská 49, 821 05 Bratislava - Ružinov, IČO: 30 796 491, proti žalovanému: A. A., nar. XX.XX.XXXX, bytom B. XXX, zastúpenému: Advokátska kancelária Peter Rak, s.r.o., so sídlom Masarykova 13, 080 01 Prešov, IČO: 50 581 121, o zaplatenie 132.773,20 eura s prísl., o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Prešov č.k. 16Csp/267/2019-319 zo dňa 27.10.2022, takto jednohlasne

rozhodol:

I. Potvrdzuje rozsudok.

II. Priznáva žalovanému nárok na náhradu trov odvolacieho konania voči žalobcovi v rozsahu 100 %, o výške ktorej rozhodne súd prvej inštancie samostatným uznesením.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom Okresný súd Prešov (ďalej „súd prvej inštancie“) vo výroku I. zamietol žalobu a vo výroku II. vyslovil, že žalovaný má voči žalobcovi nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %, o výške ktorých bude rozhodnuté samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozsudku.

2. V odôvodnení súd prvej inštancie uviedol, že viazaný právnym názorom odvolacieho súdu v zrušujúcom uznesení sa opätovne zaoberal námietkou premlčania vznesenou žalovaným ako aj včasnosťou, úplnosťou a správnosťou uplatneného nároku zo strany žalobcu. Poukázal na konštatovanie odvolacieho súdu, ktorý v bode 16. svojho uznesenia uviedol, že pri posudzovaní otázky, kedy sa poškodený dozvedel o tom, kto za škodu zodpovedá, treba vychádzať z preukázanej skutočnej vedomosti poškodeného o tomto prvku (nestačí teda len možnosť dozvedieť sa o ňom). Poškodený sa totiž dozvie o tom, kto za škodu zodpovedá, v okamihu, kedy preukázateľne získal informáciu o tých skutkových okolnostiach, na základe ktorých si môže urobiť dostatočný úsudok o tom, ktorá určitá (konkrétna) osoba za škodu zodpovedá. Nemusí však ísť o nespochybniteľnú istotu o takomto zodpovedajúcom subjekte (R 16/2014 sp.zn. 1Cdo/82/2009). So záverom uvedeného rozhodnutia, na ktoré poukázal odvolací súd sa súd prvej inštancie stotožnil, pričom nebolo v konaní rozporované, že kontrola uskutočnená žalobcom vo vzťahu k predmetnej dotácii bola ukončená v marci 2015 a žaloba bola podaná na Okresný súd Banská Bystrica 20.6.2019 (č. I. 35 spisu). Žalobca teda musel po uskutočnení kontroly vedieť, kto za škodu zodpovedá, a ako vyplýva z vyššie citovaného rozhodnutia - judikátu R 16/2014, nemusí ísť o istotu nespochybniteľnú. Bez logických záverov, resp. bez identifikovania zodpovednostného subjektu/subjektov, by kontrola nemohla byť uzavretá. Z vykonaného dokazovania súd prvej inštancie zistil a mal za nesporné, že k poskytnutiu dotácie došlo v roku 2008 (13.11.2008 uvoľnenie dotácií), pričom v roku 2014 bola žalobcom vykonaná kontrola vo vzťahu k poskytnutej dotácii a po jej ukončení v marci 2015 (bez nutnosti identifikácie konkrétneho dňa) žalobca

mal nepochybné vedomosť, že žalovaným (spolu s inými osobami) bola spôsobená škoda a aká konkrétna je výška tejto škody. Subjektívna premlčacia doba tak začala plynúť žalobcovi v roku 2015, keďže týmto dňom bol naplnený subjektívny prvok rozhodujúci pre začatie jej plynutia pozostávajúci z vyššie uvedených dvoch zložiek. Žalobu podal žalobca na súd dňa 20.6.2019, t.j. po uplynutí dvojročnej subjektívnej premlčacej doby a takýto nárok nie je možné vymáhať, a preto súdu prvej inštancie nezostávalo nič iné ako žalobu žalobcu, ktorou sa domáhal premlčaného práva, zamietnuť. Súd prvej inštancie prisvedčil argumentácii žalovaného, že žalobca nekonal v rámci kontrol približne 6 rokov (od roku 2008 do roku 2014), pričom vedel o spôsobenej škode už od roku 2014. Subjektívna premlčacia doba sa nepredlžuje a teda ak žalobca vedel o škode v roku 2014, resp. v marci 2015, prihlásil do trestného konania v roku 2017 (uplatnil si nárok na náhradu škody 22.06.2017) túto pohľadávku, tak aj bez špecifikácie presných dátumov je to viac ako 2 roky a teda pohľadávka je premlčaná. Vo vzťahu k argumentácii žalobcu, čo sa týka objektívnej premlčacej doby v trvaní 10 rokov, súd konštatoval, že subjektívna lehota plynie v rámci objektívnej lehoty. Uplatnenie si nároku na náhradu škody 22.6.2017 v rámci trestného konania bolo taktiež po uplynutí subjektívnej 2-ročnej premlčacej doby, ktorej plynutie je nutné odvodzovať najvyššie od marca 2015, teda nie včas.

3. O trovách konania súd prvej inštancie rozhodol v zmysle ustanovení § 255 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“). Vo veci mal žalovaný úspech v rozsahu 100 %, žalobca bol neúspešný, preto žalovanému vzniklo právo na náhradu trov konania voči žalobcovi v rozsahu 100 %, o výške ktorých bude rozhodnuté samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozsudku.

4. Proti tomuto rozsudku podal v zákonnej lehote odvolanie žalobca. Podľa názoru žalobcu je opodstatnený odvolací dôvod podľa ust. § 365 ods. 1 písm. h) CSP, keďže napadnuté rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci, kedy súd správne zvolenú a správne interpretovanú normu, ktorou je § 106 ods. 1 Občianskeho zákonníka, nesprávne aplikoval vo vzťahu k začatiu plynutia subjektívnej premlčacej doby a k jej uplynutiu, čo viedlo k rozhodnutiu o zamietnutí žaloby. Zároveň je podľa názoru žalobcu opodstatnený odvolací dôvod i podľa ust. § 365 ods. 1 písm. f) CSP, keďže súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam o začatí plynutia subjektívnej premlčacej doby a o jej uplynutí.

Uviedol, že z ním predloženej dokumentácie o priebehu finančnej kontroly č. XX/XXXX jednoznačne vyplýva, že Environmentálny fond nevedel v roku 2015 o spôsobenej škode a ani o osobe zodpovednej za takéto konanie. Jednoznačne bolo formulované vo finálnom dokumente - Zázname o výsledku následnej finančnej kontroly č. XX/XXXX zo dňa 05.08.2015, ktorým sa ukončila finančná kontrola, že vykonanou finančnou kontrolou nebolo v kontrolovanom subjekte zistené porušenie všeobecne záväzných právnych predpisov ani interných predpisov vydaných na ich základe. Zámena kotlov bola jediným porušením finančnej disciplíny, avšak bolo akceptované vyjadrenie výrobcu kotlov, resp. jeho právneho nástupcu, firmy CSTfire, s. r. o. Ostrava - Vítkovice, v ktorom firma deklaruje, že kotol, ktorý má výrobný štítok na kotol o výkone 125 kW, je v skutočnosti kotol s výkonom 150 kW. A údaj o výkone na štítku je mylný.

Opätovne zdôraznil, že v rámci prvoinštančného konania bolo uvedené, že medzi žalobcom a žalovaným neexistoval žiadny právny vzťah, a preto, pokiaľ ide o dvojročnú subjektívnu premlčaciu dobu, táto žalobcovi začala plynúť dňa 26.08.2016, kedy orgán činný v trestnom konaní (vyšetrovateľ Prezídia PZ, Národnej kriminálnej agentúry, expositúra Stred Banská Bystrica) upovedomil žalobcu, že uznesením zo dňa 29.06.2016, sp.zn. ČVS: A./C., vzniesol voči žalovanému, ako aj voči D. E. - starostke obce C. F., obvinenie pre zločin subvenčného podvodu podľa ust. § 225 ods. 1, ods. 5 Trestného zákona. Vtedy sa žalobca po prvýkrát dozvedel o spôsobenej škode a o tom, že za túto škodu zodpovedá (okrem D. E.) aj žalovaný. Od tohto momentu začala plynúť subjektívna premlčacia doba. Nárok na náhradu škody voči žalovanému a D. E. ako obvineným si žalobca uplatnil pri výsluchu pred vyšetrovateľom dňa 22.06.2017, t.j. po uplynutí 9 mesiacov a 27 dní subjektívnej premlčacej lehoty. Uplatnením nároku na náhradu škody sa plynutie subjektívnej premlčacej doby pretrhlo a spočívalo až do 10. 07.2018, kedy bol žalobcovi doručený odsudzujúci rozsudok Okresného súdu vo Vranove nad Topľou zo dňa 20.06.2018, č.k. 13T/36/2018-1877, ktorým o. i. súd odkázal žalobcu so svojim nárokom na civilný proces. Subjektívna premlčacia lehota pokračovala v plynutí od nasledujúceho dňa až do 20.06.2019, kedy žalobca návrhom na vydanie platobného rozkazu inicioval občianskoprávne konanie, t.j. po dobu 11 mesiacov a 9 dní. Vzhľadom na uvedené je zrejmé, že žalobca svoje právo na náhradu škody uplatnil na súde včas, v rámci subjektívnej dvojročnej premlčacej doby, keďže z tejto uplynul 1 rok, 9 mesiacov a 6 dní.

S názorom súdu prvej inštancie ohľadne desaťročnej premlčacej doby žalobca taktiež zásadne nesúhlasil. Desaťročná objektívna premlčacia doba začala žalobcovi plynúť dňa 13.11.2008, kedy došlo k udalosti, z ktorej vznikla žalobcovi škoda, t. j. k uvoľneniu dotačných prostriedkov. Žalobca si nárok na náhradu škody voči žalovanému a D. E. ako obvineným uplatnil pri výsluchu pred vyšetrovateľom dňa 22.06.2017, t. j. po uplynutí 8 rokov, 7 mesiacov a 8 dní objektívnej premlčacej doby, pričom žalobca podotkol, že v tom čase vzhľadom na vyššie uvedené z dvojročnej subjektívnej premlčacej doby uplynulo ešte len 9 mesiacov a 27 dní. Týmto dňom sa plynutie objektívnej premlčacej doby pretrhlo a spočívalo až do 10.07.2018, kedy bol žalobcovi doručený odsudzujúci rozsudok Okresného súdu vo Vranove nad Topľou zo dňa 20.06.2018, č.k. 13T/36/2018-1877. Od nasledujúceho dňa objektívna premlčacia doba pokračovala v plynutí až do 20.06.2019, kedy žalobca návrhom na vydanie platobného rozkazu inicioval občianskoprávne konanie, t.j. po dobu 11 mesiacov a 9 dní. Vzhľadom na uvedené je toho názoru, že žalobca svoje právo na náhradu škody uplatnil na súde včas, t.i. aj v rámci objektívnej desaťročnej premlčacej doby, keďže z tejto uplynulo 9 rokov, 6 mesiacov a 17 dní

Vzhľadom na uvedené žalobca navrhol, aby odvolací súd zmenil rozsudok súdu prvej inštancie tak, že: „Žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi sumu 132.773,20 eur spolu s ročným úrokom z omeškania vo výške 5,00 %, počítaným zo sumy 132.773,20 eur odo dňa 21. 06. 2018 do zaplatenia, všetko v lehote do 3 dní odo dňa nadobudnutia právoplatnosti rozsudku. Žalobca má nárok na náhradu trov konania pred súdom prvej inštancie a odvolacieho konania v rozsahu 100 %.“

5. Vo vyjadrení k odvolaniu žalobcu žalovaný uviedol, že čo sa týka premlčania samotného, poukazuje na dôkazy predložené žalobcom až pri podaní odvolania – jednotlivé správy z kontroly žalobcu vrátane dodatkov, z ktorých je zrejmé, že kontrola bola ukončená ešte dňa 20.01.2015. Doteraz žalobca stále tvrdil, že k dokončeniu kontroly došlo až v marci 2015, a tento marcový termín je uvedený aj rozhodnutím súdu. Aj táto skutočnosť je v prospech jeho tvrdení o premlčaní nároku žalobcu, keďže je zrejmé, že žalobca mal informácie z kontroly ešte skôr, ako to tvrdil v priebehu súdneho konania pred vyhlásením rozsudku. Argumentácia žalobcu, že nejaká správa nebola finálna, čím chce žalobca asi poukázať na to, že s dostatočnou istotou nevedel o údajnej škode, prípadne škodcovi, je irelevantná. V tejto súvislosti poukázal na súdom prvej inštancie spomínaný judikát R 16/2014. Uviedol, že nevie prečo by mal po vyše pätnástich rokoch znášať následky najmä v situácii, keď žalobca od roku 2008 do roku 2014 bol nečinný absolútne a od roku 2014, kedy vykonal kontrolu, sa vyhovára na upovedomenie o vznesení obvinenia, ktoré dostal až 26.08.2016. Žiadny právny predpis ani judikatúra neospravedlňuje nečinnosť veriteľa tým, že by sa malo údajne čakať na vznesenie obvinenia nejakej osobe. Veriteľ si vo svojich vlastných záležitostiach musí sám ustáliť základ pohľadávky dlžníka a právny názor. Taktiež žalovaný odmietol tvrdenie žalobcu, že by údajne uzatvorením dohody o vine a treste mal uznať dlh voči žalobcovi. Zo žiadnej časti dohody o vine a treste sa to nedá vyvodit', pričom poukázal na to, že pri odpovediach na obligatórnych 8 otázok pred prokurátorom na ôsmu otázku, ktorá znela, aby sa vyjadril, či „v prípade, že trestným činom bola spôsobená škoda, k výške spôsobenej škody a v akej výške škodu uznáva, či je ochotný a za akých podmienok škodu uhradiť“, sa k tomuto bodu vyjadril nasledovne: „čo sa týka náhrady škody, tak nárok poškodenej strany neuznávam, za ten je podľa mňa zodpovedná obvinená D. E. a navrhujem, aby bola poškodená strana odkázaná na civilný proces.“

6. Žalobca v odvolacej replike zopakoval, že zo všetkých skutočností uvedených v odvolaní zo dňa 02.12.2022 ako aj z predloženej dokumentácie jednoznačne vyplýva, že Environmentálny fond nevedel v roku 2015 o spôsobenej škode a ani o osobe zodpovednej za takéto konanie. Jednoznačne bolo formulované vo finálnom dokumente - Zázname o výsledku následnej finančnej kontroly č. XX/XXXX, ktorým sa ukončila finančná kontrola, že vykonanou finančnou kontrolou nebolo v kontrolovanom subjekte zistené porušenie všeobecne záväzných právnych predpisov ani interných predpisov vydaných na ich základe. V dôsledku týchto skutočností bol z tejto kontroly vypracovaný záznam o výsledku následnej finančnej kontroly, a až oboznámením kontrolovaného subjektu so záznamom bola následná finančná kontrola skončená. Obec C. F. listom zo dňa 07.08.2015 zaslala v prílohe listu podpísaný záznam z kontroly č. XX/XXXX v dvoch vyhotoveniach. Žalobca v nadväznosti na uvedené zdôraznil to, čo uviedol vo svojom odvolaní zo dňa 02.12.2023, že vo vzťahu k začatiu plynutia subjektívnej doby sa ako poškodený dozvedel o spôsobenej škode a o tom, že za túto škodu zodpovedá žalovaný až z upovedomenia o vznesení obvinenia doručenom žalobcovi dňa 26.08.2016. Od tohto momentu začala plynúť pre žalobcu subjektívna premlčacia doba.

7. V odvolacej duplike žalovaný uviedol, že pokiaľ žalobca naďalej poukazuje na to, že sa údajne dozvedel o spôsobenej škode a o tom, kto za ňu zodpovedá až z upovedomenia o vznesení obvinenia

doručenom žalobcovi dňa 26.08.2016 a že od tohto momentu začala plynúť pre žalobcu subjektívna premlčacia doba, tak vznesenie obvinenia je len procesný úkon vyšetrovateľa podľa Trestného poriadku, ak na podklade trestného oznámenia alebo zistených skutočností je po začatí trestného stíhania dostatočne odôvodnený záver, že trestný čin spáchala určitá osoba. Vznesením obvinenia sa škoda ani nešpecifikuje ani sa o nej nerozhoduje. Jeho záporná odpoveď na otázku prokurátora, či v prípade, že trestným činom bola spôsobená škoda, k výške spôsobenej škody a v akej výške škodu uznáva, či je ochotný a za akých podmienok škodu uhradiť bola akceptovaná a teda pokiaľ ani prokurátor, ani následne súd pri schvaľovaní dohody o vine treste nemali vedomosť o tom, aby žalobca spôsobil škodu, nemohol ju už mať vonkoncom policajť pri vznesení obvinenia a teda už vonkoncom ju nemohol mať žalobca po doručení vznesenia obvinenia. Uznesenie policajťa žiadnym spôsobom nezmenilo u žalobcu vnímanie skutkových okolností, len ho policajť informoval, že sa začalo trestné stíhanie voči konkrétnej osobe a že policajť takýto postup považuje za odôvodnený. Všetky skutkové okolnosti boli žalobcovi známe dávno predtým, ako bolo žalobcovi doručené uznesenie o vznesení obvinenia. Argumentácia žalobcu, kedy konkrétne žalobca skončil kontrolu, či to bolo v januári, alebo v marci 2015 nič nemení na tom, že aj pri jednom aj druhom termíne je vec premlčaná. Žalobca poukázal na to, že v tomto prípade v zmluve č. XXXXXXXXXXXX sú dokonca v čl. VI/6 a čl. VII/2 výslovne uvedené predpisy, na základe ktorých má envirofond postupovať (zákon o envirofonde, zákon o finančnej kontrole) a teda žalobca presne vedel a mal aj harmogram, ako má v tejto veci postupovať. To že si žalobca svoje povinnosť zanedbal, je tak zrejmé, avšak to nemôže byť na jeho ťarchu.

8. Krajský súd v Prešove ako súd odvolací (§ 34 CSP) po zistení, že odvolanie bolo podané v zákonom stanovenej lehote (§ 362 ods. 1 CSP), oprávnenou osobou (§ 359 CSP) proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné (§ 355 CSP), preskúmal napadnuté rozhodnutie, ako aj konanie mu predchádzajúce v zmysle zásad vyplývajúcich z ust. § 379 a nasl. CSP, bez nariadenia pojednávania (§ 385 CSP a contrario) s tým, že miesto a čas vyhlásenia rozsudku oznámil na úradnej tabuli a webovej stránke odvolacieho súdu a dospel k záveru, že odvolanie žalobcu nie je dôvodné.

9. V prejednávanej veci už skôr rozhodol súd prvej inštancie rozsudkom č.k. 16Csp/267/2019-273 zo dňa 29.06.2021, ktorým zamietol žalobu a priznal žalovanému proti žalobcovi nárok na náhradu trov konania. Na základe podaného odvolania žalobcu tunajší odvolací súd uznesením zo dňa 21.06.2022 zrušil tento rozsudok súdu prvej inštancie podľa 389 ods. 1 písm. b) CSP a vec mu vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Súdu prvej inštancie uložil povinnosť opätovne posúdiť dôvodnosť žaloby o náhradu škody spôsobenú protiprávnym konaním z hľadiska plynutia premlčacích dôb podľa § 106 ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka. Súd prvej inštancie mal zväžiť pritom tvrdenie žalobcu o začatí subjektívnej premlčacej doby momentom upovedomenia žalobcu o vznesení obvinenia voči žalovanému, ako aj voči D. E. - starostke obce C. F., obvinenie pre zločin subvenčného podvodu podľa ust. § 225 ods. 1, ods. 5 Trestného zákona.

10. O žalobe na zaplatenie sumy 132.773,- eur s príslušenstvom súd prvej inštancie opätovne rozhodol napadnutým rozsudkom, ktorým zamietol žalobu z dôvodu premlčania nároku žalobcu v dvojročnej subjektívnej premlčacej dobe počítanej od okamihu, keď sa žalobca musel zo správy o vykonaní kontroly z marca 2015 dozvedieť o tom, že za škodu zodpovedá žalovaný a konkrétnu výšku vzniknutej škody, pričom nemuselo ísť o nespochybniteľnú vedomosť na strane žalobcu ako poškodeného. Žalobca podal žalobu 20.06.2019, teda po uplynutí subjektívnej premlčacej doby, čo malo vplyv aj na objektívnu premlčaciu dobu.

11. Odvolací súd v odvolacom konaní posúdil relevantnosť konkrétnych odvolacích dôvodov a námietok žalobcu, to, či súd prvej inštancie zachoval správny procesný postup, na zistený skutkový stav správne, v úplnosti, aplikoval príslušné právne predpisy, či riadne svoje rozhodnutie odôvodnil, to všetko s prihliadnutím na to, že v odôvodnení rozhodnutia nemusí byť daná odpoveď na každú námietku alebo argument v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní (Ústavný súd Slovenskej republiky II.ÚS 78/05).

12. Podstata odvolacích námietok žalobcu bola založená na tvrdeniach, že z ním v odvolaní predloženej dokumentácie vyplýva, že v roku 2015 nevedel o spôsobenej škode, nakoľko vykonanou finančnou kontrolou nebolo preukázané porušenie všeobecne záväzných právnych predpisov. O tom, kto zodpovedá za škodu a jej výške sa žalobca dozvedel v rámci trestného konania upovedomením orgánu činného v trestnom konaní o vznesení obvinenia voči žalovanému 26.08.2016, kedy začala plynúť

subjektívna premlčacia doba, tá následne spočívala v období po uplatnení nároku na náhradu škody v trestnom konaní (22.06.2017) do momentu doručenia odcudzujúceho trestného rozsudku (10.07.2018), pričom neuplynula do momentu podania žaloby na civilnom súde dňa 20.06.2019 (celkovo uplynul 1 rok, 9 mesiacov a 6 dní).

13. Z dokazovania súdu prvej inštancie vyplýva, že rozsudkom Okresného súdu Vranov nad Topľou č.k. 13T/36/2018-1877 zo dňa 20.6.2018 bola schválená dohoda o vine a treste medzi prokurátorom a obvineným A. A. - v tomto konaní žalovaným, ktorý bol uznaný vinným zo spáchania zločinu subvenčného podvodu podľa § 225 ods. 1, ods. 5 trestného zákona formou účasti, pričom bol za to odsúdený na trest odňatia slobody vo výmere 3 roky s tým, že výkon trestu odňatia slobody bol podmienene odložený a zároveň sa nad obvineným uložil probačný dohľad a ustanovená bola skúšobná doba v trvaní 3 rokov. Rozsudok nadobudol právoplatnosť 20.06.2018. Vo výroku uvedeného rozsudku je konštatované, že žalovaný ako podnikateľ vykonávajúci podnikateľskú činnosť v oblasti kúrenárskych a plynárenských prác na realizáciu projektu „Rekonštrukcia ústredného kúrenia - C. F.“, poskytol pomoc tým spôsobom, že za účelom vylákania dotácie od Environmentálneho fondu predstierajúc, že v skutočnosti sa práce a dodávky zariadení na tomto diele realizovali až v roku 2008, neoprávnene fakturoval väčšiu časť prác a dodávok, ktoré v skutočnosti zrealizoval, fakturoval a boli mu ako podnikateľovi A. A. - PROFPLYN uhradené už v roku 2007, a to faktúru č. XXXXXXXXX z 09.07.2008 na sumu 200.080 Sk (6.641,44 eura), faktúru č. XXXXXXXXX z 17.07.2008 na sumu 1.204.554,50 Sk (39.983,88 eura), faktúru č. XXXXXXXXX z 8.09.2008 na sumu 1.597.388 Sk (53.023,57 eura), faktúru č. XXXXXXXXX z 13.10.2008 na sumu 1.197.983 Sk (39.765,75 eura), pričom na základe týchto faktúr bola z Environmentálneho fondu postupne podľa jednotlivých faktúr poskytnutá na účet obce C. F. G. XXXXXXXXXXX/XXXX vedený vo H., I. nenávratna dotácia v celkovej výške 3.999.925,50 Sk (132.773,20 eura), pričom spoločnosťou PROFPLYN. s.r.o. boli v roku 2008 reálne vykonané práce, najviac v celkovej výške 370.000 Sk (12.281,75 eura), čím napomáhal uviesť Environmentálny fond do omylu v otázke použitia dotácie, ktorú D. E., starostka obce C. F. použila na iný, ako určený účel a porušila tým podmienky poskytnutia tejto dotácie uvedené v článku 111 bod 4, ako aj povinnosti príjemcu dotácie uvedené v článku VI bod f zmluvy o poskytnutí dotácie a Environmentálnemu fondu spôsobili škodu vo výške najmenej 3.629.925,50 Sk (120.491,456 eura). Žalobca bol s nárokom na náhradu škody odkázaný na civilný proces.

14. V tomto spore bolo kľúčové dostatočné a zrozumiteľné zodpovedanie právnej otázky momentu začatia plynutia subjektívnej premlčacej doby žalobcom uplatneného práva na náhradu škody spôsobenej protiprávnym konaním žalovaného.

15. Pri právach na náhradu škody ustanovuje Občiansky zákonník premlčaciu dobu v § 106, a to kratšiu subjektívnu (ods. 1) a dlhšiu objektívnu (ods. 2). Ich začiatok je upravený odlišne. Ich vzájomný vzťah je taký, že ak sa skončí plynutie jednej z nich, právo sa premlčí, a to aj napriek tomu, že poškodenému ešte plynie druhá premlčacia doba. Ak napríklad odo dňa, keď sa poškodený dozvedel o škode a o tom, kto za ňu zodpovedá, do uplatnenia práva na náhradu škody uplynie čas uvedený v ustanovení § 106 ods. 1 Občianskeho zákonníka a škodca v súdnom konaní vznesie námietku premlčania, právo sa premlčalo, aj keď ide o škodu spôsobenú úmyselne. Neprichádza tu už do úvahy objektívna desaťročná premlčacia doba podľa ustanovenia § 106 ods. 2 Občianskeho zákonníka.

16. Podľa ustanovenia § 106 ods. 1 Občianskeho zákonníka právo na náhradu škody sa premlčí za dva roky odo dňa, keď sa poškodený dozvie o škode a o tom, kto za ňu zodpovedá. Občiansky zákonník v tomto ustanovení viaže premlčanie práva uplynutím subjektívnej dvojročnej premlčacej doby na podmienku vedomosti poškodeného: a/ o škode (nie iba o protiprávnom úkone, či o škodnej udalosti) ako o určitej majetkovej alebo nemajetkovej ujme určitého druhu a rozsahu, ktorú možno objektívne vyčíslieť v peniazoch do takej miery, aby poškodený mohol svoj nárok na náhradu škody uplatniť aj na súde; okamih vzniku škody, resp. vedomosť poškodeného o škode sa pritom nemusí zhodovať s okamihom škodnej udalosti či s protiprávnym konaním, b/ o tom, kto za vzniknutú škodu zodpovedá, t.j. o zodpovedajúcom subjekte.

17. Pri posudzovaní otázky, kedy sa poškodený dozvedel o tom, kto za škodu zodpovedá, treba vychádzať z preukázanej skutočnej vedomosti poškodeného o tomto prvku (nestačí teda len možnosť dozvedieť sa o ňom). Poškodený sa totiž dozvie o tom, kto za škodu zodpovedá, v okamihu, kedy preukázateľne získal informáciu o tých skutkových okolnostiach, na základe ktorých si môže urobiť

dostatočný úsudok o tom, ktorá určitá (konkrétna) osoba za škodu zodpovedá. Nemusí však ísť o nespochybniteľnú istotu o takomto zodpovedajúcom subjekte (pozri R 16/2014 sp.zn. 1Cdo/82/2009).

18. V zmysle uznesenia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 31.03.2022, sp. zn. 4Obdo/9/2021 „Pojem „dozvie sa o škode“ (106 ods. 1 OZ) vyjadruje nielen vedomosť poškodeného o protiprávnom úkone alebo o udalosti, ktorou bola škoda spôsobená, ale aj o tom, že vznikla majetková ujma určitého druhu a rozsahu, ktorú možno natoľko objektívne vyjadriť - vyčíslieť v peniazoch, aby poškodený mohol svoj nárok na náhradu škody uplatniť aj na súde. Nie je potrebné, aby poškodený poznal rozsah (výšku) škody presne (napr. na základe odborného posudku), ale v zmysle ustanovenia § 106 ods. 1 OZ sa poškodený dozvie o škode vtedy, keď má údaje, ktoré mu umožňujú podať žalobu o náhradu škody na súde, t. j. keď nadobudol vedomosť o rozsahu majetkovej ujmy vyjadriteľnej v peniazoch, a to aspoň v približnej sume s možnosťou jej dodatočného spresnenia. (Ro NS ČR z 29.11.2006, sp.zn. 25Cdo721/2005)“

19. Odvolací súd sa stotožňuje so záverom súdu prvej inštancie, ktorý pri stanovení momentu začatia subjektívnej premlčacej doby vychádzal zo Správy kontrolnej skupiny žalobcu o výsledku následnej finančnej kontroly č. XX/XXXX zo dňa 15.03.2015 o vykonaní finančnej kontroly plnenia podmienok Zmluvy č. XXXXX XXJ. o poskytnutí podpory Environmentálneho fondu formou dotácie zo dňa 01.07.2008 na akciu „Rekonštrukcia ústredného kúrenia - C. F.“ obce C. F. (č.l. 209 až 212 spisu) (ďalej ako „Správa o kontrole“).

20. Z obsahu Správy o kontrole vyplýva, že v roku 2008 bola obci C. F. rozhodnutím ministra životného prostredia SR, č. 58862/L-68/08 zo dňa 15.04.2008 schválená dotácia na akciu „Rekonštrukcia ústredného kúrenia – C. F.“ vo výške 4.000.000,- Sk. Zmluva o poskytnutí podpory z Environmentálneho fondu formou dotácie č. XXXXX XXJ. bola uzatvorená dňa 01.07.2008.

21. V Správe o kontrole je ako dodávateľ akcie označený spoločnosť Profplyn, s.r.o. so sídlom Radatice 192, 082 42 Radatice 192, IČO: 43 848 117. Je tu uvedená poznámka, že A. A. (žalovaný) má, resp. mal dve firmy: A. A. – ProfPlyn a ProfPlyn s.r.o. Obec C. F. uzatvorila s dodávateľom, teda spoločnosťou Profplyn, s.r.o. zmluvu o dielo na zmluvnú cenu 8.536.509,59,- Sk.

22. Faktúrou č. XXXXXXXXX zo dňa 17.07.2008 fakturoval dodávateľ obci C. F. práce za 1.204 554,50,- Sk. Podľa priloženého súpisu vykonaných prác sa jednalo o práce na stavbe „Rekonštrukcia ústredného kúrenia C. F.“ a na objekte „SO-01 Kotolňa1“. V tejto faktúre je fakturovaná dodávka a montáž kotla na biomasu 150 kW+cyklon. Uvedenú sumu obdržala obec od Environmentálneho fondu dňa 23.07.2008. Následne obec uhradila dodávateľovi uvedenú sumu dňa 28.07.2008.

23. Faktúrou č. XXXXXXXXX zo dňa 08.09.2008 fakturoval dodávateľ obci C. F. práce za 1.597 388,00,- Sk. Podľa priloženého súpisu vykonaných prác sa jednalo o práce na stavbe „Rekonštrukcia ústredného kúrenia C. F.“ a na objekte „SO-01 Kotolňa“. V tejto faktúre je taktiež fakturovaná dodávka a montáž kotla na biomasu 150 kW+cyklon. Uvedenú sumu obdržala obec C. F. od Environmentálneho fondu, a to 18.09.2008 sumu 1.595.445,50,-Sk a dňa 06.10.2008 sumu 1.942,50,-Sk. Dňa 24.09.2008 bola z účtu vybratá hotovosť vo výške 1.595.445,50,-Sk, ktorá bola prijatá do pokladne obce. Uvedená faktúra bola uhradená v hotovosti a v plnej výške dňa 24.09.2008.

24. Faktúrou č. XXXXXXXXX zo dňa 13.10.2008 fakturoval dodávateľ obci C. F. práce za 1.197 983,00,- Sk. Podľa priloženého súpisu vykonaných prác sa jednalo o práce na stavbe „Rekonštrukcia ústredného kúrenia C. F.“ a na objekte „SO-01 Kotolňa“. Uvedenú sumu obec C. F. obdržala od Environmentálneho fondu dňa 13.11.2008. Dňa 21.11.2008 bola z účtu vybratá hotovosť vo výške 1.197.983,00 Sk, ktorá bola prijatá do pokladne obce. Uvedená faktúra bola uhradená v hotovosti a v plnej výške dňa 21.11.2008.

25. Celkovo tak boli uhradené z Environmentálneho fondu v prospech žalovaného faktúry v celkovej výške 3.999.925,50,-Sk (132.773,20 eura) za účelom vykonania prác na stavbe „Rekonštrukcia ústredného kúrenia C. F.“ a na objekte „SO-01 Kotolňa“.

26. Zo Správy o kontrole zároveň vyplýva, že vykonanou kontrolou bolo zistených z výpisu vykonaných prác niekoľko nezrovnalostí. Vo faktúre č. XXXXXXXXX zo dňa 17.07.2008 dodávateľ fakturoval montáž kotla 150 kW, pričom vo faktúre č. XXXXXXXXX zo dňa 08.09.2008 bol tiež fakturovaný kotol na biomasu

150 kW. Pritom v kotolni sa nachádza jeden kotol 150 kW a jeden kotol s výkonom 125 kW. Pritom cena za oba kotly bola rovnaká, resp. líšila sa o jeden halier. Za rok 2008 sa vykonali práce za 4.200.005,50,- Sk, pričom práce obsahovali všetky práce súvisiace s rekonštrukciou kotolne. Pritom za r. 2007 firma A. A. - Protplyn fakturovala obci práce za 4.500.000,00 Sk bez žiadnej špecifikácie. Ani jedna z uvedených faktúr sa nenachádza v knihe došlých faktúr obce za rok 2007. Podľa uzatvorenej zmluvy o dielo sa jednalo o rekonštrukciu kotolne. Zmluva o dielo však predložená nebola. V Správe o kontrole bolo konštatované, vzhľadom na to, že obec C. F. spustila prevádzku kotolne v roku 2007, pričom všetky faktúry preplatené z Environmentálneho fondu v roku 2008 sa týkali rekonštrukcie kotolne – dodávka kotlov, ako aj ich montáž a montáž rozvodov, že verejné finančné prostriedky boli použité v rozpore s určeným účelom a tým sa obec C. F. dopustila porušenia finančnej disciplíny.

27. Pokiaľ žalobca predložil v odvolacom konaní písomnú dokumentáciu týkajúcu sa finálneho dokumentu – Záznamu o výsledku následnej finančnej kontroly zo dňa 05.08.2015 a argumentoval tým, že vykonanou finančnou kontrolou nebolo v kontrolovanom subjekte zistené porušenie všeobecne záväzných právnych predpisov ani interných predpisov na ich základe, odvolací súd konštatuje, že ide o prostriedok procesného útoku, ktorý nebol uplatnený v konaní pred súdom prvej inštancie, a preto odvolací súd skúmal, či je možné na takýto prostriedok procesného útoku v odvolacom konaní prihliadnuť.

28. Prostriedkami procesného útoku a prostriedkami procesnej obrany sú najmä skutkové tvrdenia, popretie skutkových tvrdení protistrany, návrhy na vykonanie dôkazov, námietky k návrhom protistrany na vykonanie dôkazov a hmotnoprávne námietky (§ 149 CSP).

29. Prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany možno uplatniť najneskôr do vyhlásenia uznesenia, ktorým sa dokazovanie končí (§ 154 CSP).

30. Prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie, možno v odvolaní použiť len vtedy, ak a/ sa týkajú procesných podmienok, b/ sa týkajú vylúčenia sudcov alebo nesprávneho obsadenia súdu, c/ má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci alebo d/ ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie (§ 366 CSP).

31. Ako vyplýva z vyššie citovaných zákonných ustanovení, novoty v odvolacom konaní sú prípustné iba za podmienok ustanovených vyššie citovaným § 366 CSP.

32. Ustanovenie § 366 CSP má základ v koncentrácii konania podľa § 153 a 154 CSP. Prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany sú strany povinné uplatniť včas. Tieto prostriedky nie sú uplatnené včas, ak ich strana mohla predložiť už skôr, ak by konala starostlivo so zreteľom na rýchlosť a hospodárnosť konania. Prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany možno uplatniť najneskôr do vyhlásenia uznesenia, ktorým sa dokazovanie končí. Odvolací súd je viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil súd prvej inštancie, okrem prípadov, ak dokazovanie zopakuje alebo doplní.

33. Podľa § 384 ods. 3 CSP odvolací súd môže doplniť dokazovanie za podmienok uvedených v § 366 CSP.

34. Opravný prostriedok s právom novôt povoľuje subjektu prednášať nové skutočnosti a dôkazy. Uvedené znamená, že odvolací súd je aj počas odvolacieho konania povinný prihliadať na prostriedky procesného útoku a procesnej obrany, ktoré doteraz neboli použité, ale len za splnenia podmienok uvedených v § 366 CSP. V ostatných prípadoch prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany, ktoré strana neuplatnila v konaní pred súdom prvej inštancie, nie je možné uplatniť v odvolacom konaní.

35. Žalobca prvýkrát predložil predmetnú dokumentáciu so Záznamom o výsledku následnej finančnej kontroly zo dňa 05.08.2015 až spolu s odvolaním, pričom nepreukázal, že by tieto dôkazy nemohol bez svojej viny uplatniť už v konaní pred súdom prvej inštancie a nejde ani o iný z prípadov uvedených v ust. § 366 pod písm. a/ až c/ CSP. Z vyššie uvedených dôvodov na tento nový prostriedok procesného útoku v odvolacom konaní nebolo možné prihliadnuť.

36. Vzhľadom na uvedené skutočnosti sa preto odvolací súd stotožnil so záverom súdu prvej inštancie, že vo vzťahu k spornej otázke, kto za škodu spôsobenú trestným činom subvenčného podvodu zodpovedá a najmä kedy sa žalobca ako poškodený mal a mohol dozvedieť o škode ako o určitej majetkovej alebo nemajetkovej ujme určitého druhu a rozsahu, ktorú možno objektívne vyčíslieť v peniazoch do takej miery, aby poškodený mohol svoj nárok na náhradu škody uplatniť na súde, na základe predložených listinných dôkazov, a to Správy zo dňa 15.03.2015, možno vedomosť poškodeného o osobe škodcu a výške škody viazať ku dňu vyhotovenia tejto Správy, teda ku dňu 15.03.2018. Aj odvolací súd je toho názoru, že žalobca si mohol z uvedenej Správy o kontrole urobiť dostatočný úsudok o skutkových okolnostiach predmetnej škodovej udalosti, že z Environmentálneho fondu boli práve v prospech žalovaného uhradené faktúry v celkovej výške 3.999.925,50,-Sk (132.773,20 eura), pričom k tomu malo dôjsť v rozpore s určeným účelom projektu vykonania prác na stavbe „Rekonštrukcia ústredného kúrenia C. F.“ a na objekte „SO-01 Kotolňa“. Z uvedených záverov je preto zrejmé, že žalobca mal vedomosť o osobe škodcu a rozsahu škody ešte skôr, ako to tvrdil s poukazom na upovedomenie orgánu činného v trestnom konaní o vznesení obvinenia voči žalovanému 26.08.2016. Subjektívna dvojročná premlčacia doba na uplatnenie nároku tak poškodenému začala plynúť dňa 16.03.2015, pričom žaloba bola na Okresný súd Banská Bystrica žalobcom doručená až dňa 20.6.2019, teda po uplynutí subjektívnej dvojročnej premlčacej doby. Správne preto postupoval súd prvej inštancie, keď žalobu, vzhľadom na žalovaným dôvodne vznesenú námietku premlčania, zamietol. Odvolací súd sa prikláňa k záveru súdu prvej inštancie, že žalobca, ktorý vykonával kontrolu vo vzťahu k poskytnutej dotácii, musel mať vedomosť už po jej vykonaní a ukončení v marci 2015, že žalovaným (spolu s ďalšími osobami) bola spôsobená škoda a zároveň aj jej konkrétnu výšku, tak ako vyplýva zo správy o kontrole. Bez identifikácie zodpovedného subjektu / subjektov by táto kontrola nemohla byť ani uzavretá. V zmysle vyššie citovaného judikátu R 16/2014 nemusí ísť pritom o nespochybniteľnú istotu.

37. Nakoľko v marci 2017 došlo k uplynutiu subjektívnej 2-ročnej premlčacej lehoty a žalobca si nárok na náhradu škody v trestnom konaní uplatnil až 22.6.2017, stalo sa tak až po uplynutí 2-ročnej subjektívnej lehoty, ktorá začala plynúť po vykonaní kontroly žalobcom v marci 2015. Nič nebránilo žalobcovi uplatniť si svoj nárok na náhradu škody v občianskoprávnom konaní skôr a nie až v trestnom konaní. (Rovnako nič nebránilo žalobcovi vykonať aj samotné kontroly skôr a nie až po takmer 6 rokoch od poskytnutia dotácií v roku 2008.)

38. Pretože žalobca neuviedol žiadne skutočnosti v odvolaní, ktoré by boli spôsobilé inak vyhodnotiť skutkový alebo právny stav odvolacím súdom, odvolací súd konštatujúc vecnú správnosť rozsudku súdu prvej inštancie, a to vrátane výroku o trovách konania, napadnutý rozsudok postupom podľa § 387 ods. 1 a 2 CSP potvrdil.

39. O trovách odvolacieho konania bolo rozhodnuté podľa § 396 ods. 1 CSP v spojení s § 255 ods. 1 CSP, keď v odvolacom konaní v celom rozsahu úspešnému žalobcovi bol voči neúspešnému žalovanému priznaný nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %, o výške ktorej bude rozhodnuté samostatným uznesením postupom podľa § 262 ods. 2 CSP.

40. Toto rozhodnutie prijal senát odvolacieho súdu v pomere hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods.2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

Dovolateľ má právo zvoliť si advokáta a možnosť obrátiť sa na Centrum právnej pomoci (§ 160 ods. 2 CSP).

Podanie vo veci samej urobené v elektronickej podobe bez autorizácie podľa osobitného predpisu treba dodatočne doručiť v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe autorizované podľa osobitného

predpisu; ak sa dodatočne nedoručí súdu do desiatich dní, na podanie sa neprihliada. Súd na dodatočné doručenie podania nevyzýva (§ 125 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).